

**DOI 10.36074/logos-26.04.2024.008**

## МІСЦЕ ВАРТІСНОЇ КОНЦЕПЦІЇ В НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

**Кривов'язюк Ігор Володимирович<sup>1</sup>, Бурбан Олександр Вікторович<sup>2</sup>**

---

**1.** канд. екон. наук, професор,  
професор кафедри підприємництва, торгівлі та логістики  
*Луцький національний технічний університет, УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0000-0002-8801-4700**

**2.** PhD філософії,  
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики  
*Луцький національний технічний університет, УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0000-0002-6130-8397**

---

У сучасних економічних науках однією з дослідницьких сфер у галузі підприємництва є вивчення економічних характеристик накопичення та приросту корпоративного капіталу. Для поглиблення досліджень у цьому напрямку вимагає уточнення теоретичних засад наукової парадигми формування ринкової капіталізації підприємства з погляду визначення в ній місця вартісної концепції.

Вивченню питань розкриття сутності капіталізації підприємства присвячено наукові праці таких сучасних вчених як Багацька К.В. [1], Давиденко Н. [2], Могилова А.Ю. [3], Потетюєва М.В. та Потетюєв С.Ю. [4], Пронько Л.М. і Березок С.В. [5] та інші [6; 7]. Аналіз змісту їх наукових публікацій показує, що капіталізацію підприємства прийнято трактувати як процес, вартість, показник, комплекс дій та як систему економічних відносин. Поглиблене дослідження змісту такої категорії як «ринкова капіталізація підприємства» здійснюють Хаустова та Т. Колодяжна [6], Костирко Л.А., Валентейчик Н.Ю. [8], Pavone P. [9], Kuvshinov D., Zimmermann K. [10], Петленко Ю.В., Решетилова Г.В. [11], Damodaran A. [12], Ємельянов О.Ю., Петрушка Т.О., Лесик Л.І. [13; 14] та інші [15; 16]. Узагальнюючи підходи вчених до її тлумачення, слід виділити два основних аспекти трактування даної економічної категорії: фондовий – згідно якого ринкова капіталізація

## SEZIONE 2.

### IMPRENDITORIALITÀ, COMMERCIO E SETTORE DEI SERVIZI

розглядається як показник, що визначається як добуток поточної ціни акції та наявної кількості емітованих акцій та фінансовий, що розглядається з позиції зв'язку із ринковою вартістю підприємства, а саме поняття являє собою показник, що дорівнює скоригованій на величину грошових коштів та їх еквівалентів різниці вартості підприємства, вартості його привілейованих акцій та ринкової вартості боргу.

З метою відображення ролі та ступеня значимості досліджуваної категорії, важливо розкрити основні функції ринкової капіталізації підприємства, оскільки саме вони підкреслюють її зв'язок із вартісною концепцією. Серед функцій ринкової капіталізації у межах мікросередовища доцільно виділити: стратегічну (вказує на вибір найбільш перспективних шляхів розвитку бізнесу); мобілізаційну (демонструє можливості щодо залучення коштів і ресурсів); прогностичну (вказує на потенціал підприємства); трансформаційну (розкриває можливості перетворення основних видів ресурсів у капітал); координаційну (взаємоорієнтування та погодження дій); оцінювальну (характеризує цінність підприємства); відтворювальна (формує стабільність кругообігу капіталу). Водночас, її функціями в розрізі макросередовища є: інформаційна (розкриває можливості щодо швидкості отримання об'єктивних даних про інвестиційну привабливість підприємства); інтеграційна (сприяє стрімкості інтеграції із міжнародним простором); стимулююча (спонукає до розвитку та позитивних змін у фінансовій сфері); оптимізаційна (перерозподіляє галузеву структуру).

Вартість підприємства – це інтегральна характеристика його стану, що відображає ступінь ефективності використання власниками його майна, демонструє цінність для стейкхолдерів, очікування майбутніх вигід від функціонування підприємства та формується на основі поточних та майбутніх грошових потоків [17].

Спираючись на результати проведених досліджень, місце вартісної концепції в науковій парадигмі формування ринкової капіталізації підприємства представимо схематично (рис. 1).

Будучи центральною категорією та маючи п'ять основних напрямів трактування (в розрізі двох рівнів абстракції), поняття «капіталізація» виступає основою ринкової капіталізації, яка являє собою підвид форми прояву останньої. Маючи два напрями ототожнення (заснованих на фондовому та фінансовому аспектах), що мають явновиражену вартісну природу, ринкова капіталізація перебуває у нерозривному зв'язку із вартісною концепцією.

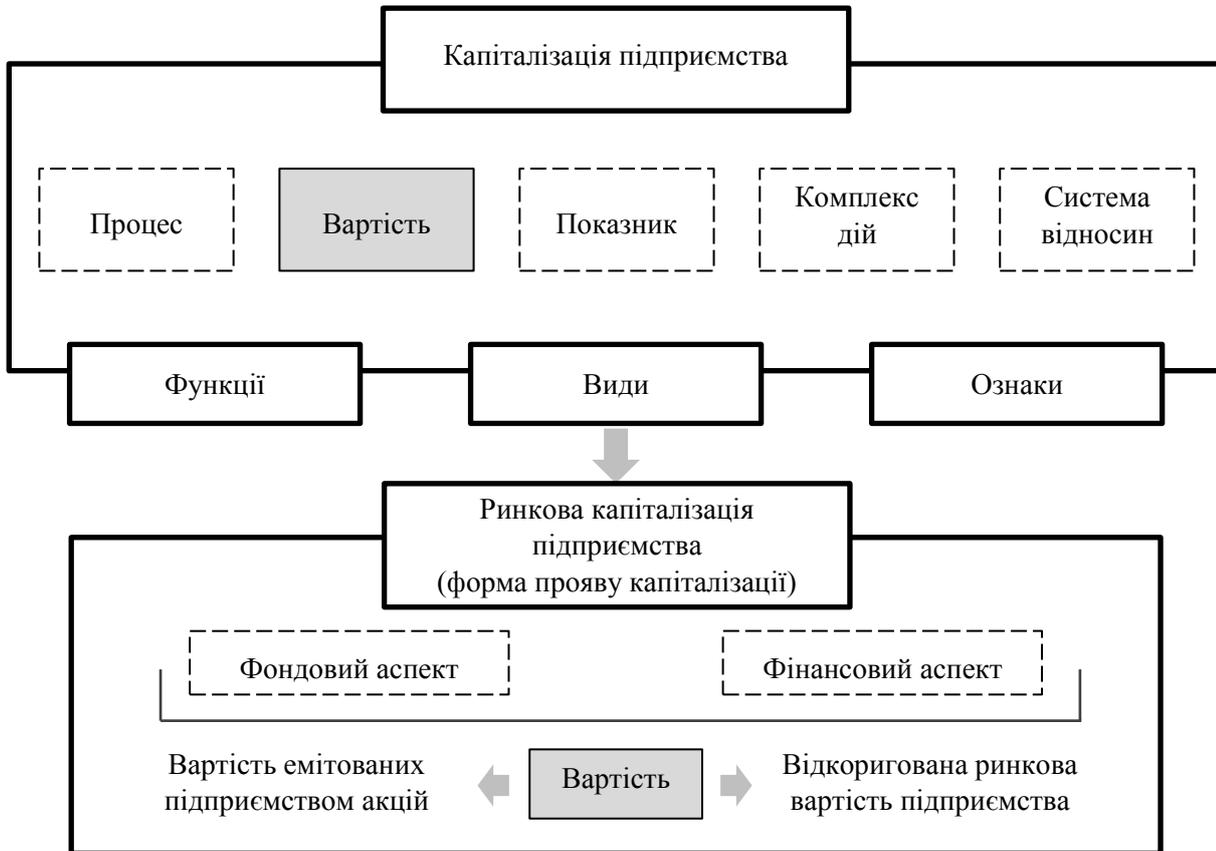


Рис. 1. Місце вартісної концепції в сучасній науковій парадигмі формування ринкової капіталізації підприємства

Таким чином, нами доведено наявність багатогранного зв'язку між сучасною парадигмою ринкової капіталізації та вартісною концепцією, що підкреслює виняткове місце останньої у формуванні як і категорії капіталізації, так і похідної від неї категорії ринкової капіталізації.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Багацька К.В. (2015). Капіталізація підприємства як ключова категорія вартісно-орієнтованого управління. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 3, 10-13.
- [2] Давиденко Н. (2016). Концептуальні підходи до капіталізації підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 1, 62-67.
- [3] Могилова А.Ю. (2012). Капіталізація підприємств: теорія і практика. *Економічні науки. Серія "Економіка та менеджмент": Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет*, 9 (34), 219-227.

**SEZIONE 2.**

IMPRENDITORIALITÀ, COMMERCIO E SETTORE DEI SERVIZI

- [4] Потетюєва М.В., Потетюєв С.Ю. (2014). Капіталізація як показник ефективного функціонування суб'єкта господарської діяльності в ринковому середовищі. *Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління», 28, 227-237.*
- [5] Пронько Л.М., Березок С.В. (2011). Вартість і капіталізація підприємств та методи їх оцінки. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси», 8 (29), 384-391.*
- [6] Хаустова В.Є., Колодяжна Т.В. (2016). Сутність поняття «капіталізація» та класифікація її форм та видів. *Моделювання регіональної економіки, 1 (27), 226-241.*
- [7] Кривов'язюк І.В., Пушкарчук І.М., Волинчук Ю.В. (2017). Капіталізації як основа динамічного розвитку підприємств. *Економічний форум, 1, 135-144.*
- [8] Костирко Л.А., Валентейчик Н.Ю. (2017). Формування механізму управління капіталізацією підприємств. *Часопис економічних реформ, 1, 50-59.*
- [9] Pavone P. (2019). Market Capitalization and Financial Variables: Evidence from Italian Listed Companies. *International Journal of Academic Research Business and Social Sciences, 9 (3), 1356-1371.*
- [10] Kuvshinov D., Zimmermann K. (2022). The big bang: Stock market capitalization in the long run. *Journal of Financial Economics, 145 (2), 527-552.*
- [11] Петленко Ю.В., Решетилова Г.В. (2012). Удосконалення структури капіталу компанії як умова підвищення її капіталізації. *Фінанси України, 3, 102-109.*
- [12] Damodaran A. (2015). Valuation: Security analysis for investments and corporate finance. *Wiley Finance.*
- [13] Лесик Л.І., Петрушка Т.О., & Ємельянов О.Ю. (2020). Ринкова вартість як один з індикаторів формування і оцінювання економічного потенціалу підприємств. *Λ'ΟΓΟΣ. ONLINE, 6.* Вилучено з: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.06.02.html>.
- [14] Ємельянов О.Ю., Петрушка Т.О., & Лесик Л.І. (2020). Особливості оцінювання потенціалу економічного розвитку підприємств з використанням показника їх ринкової вартості. *Λ'ΟΓΟΣ. Мистецтво наукової думки, 10, 18-21.*
- [15] Yemelyanov, O.Y., Petrushka, T.O., Symak, A.V., Lesyk, L.I., Musiiovska, O.B. (2022). Modelling the Impact of Energy-Saving Technological Changes on the Market Capitalization of Companies. In: Zaporozhets, A. (eds) *Systems, Decision and Control in Energy III. Studies in Systems, Decision and Control, vol 399.* Springer, Cham. [https://doi.org/10.1007/978-3-030-87675-3\\_5](https://doi.org/10.1007/978-3-030-87675-3_5).
- [16] Павлов В.І., Кривов'язюк І.В. (2002). Ринок цінних паперів в умовах приватизації: регіональний аспект. Луцьк: Надстир'я.
- [17] Кривов'язюк І.В., Бурбан О.В. (2020). Економічна сутність поняття «вартість підприємства» та детермінанти її зростання. *Економіка та держава, 10, 99-104.*